

KOLOZSVÁRI FRISS ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, ünnepnapon is.

 Felelős szerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**

 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Egyetem-utca 6. szám. Telefonszám: 379.

TÁVIRATOK.

A politikai válság.

Tanácskozások a Burgban.

Budapest, szept. 11. (Saj. t.)
 A félhivatalos Bud. Tud. Fejérváry Géza báró bécsi tartózkodásáról a következőket közli: Fejérváry Géza báró ma délelőtt meglátogatta Montecuccoli gróf tengernagyot, a közös hadügyminiszterium tengerészeti ügyosztályának vezetőjét s hosszasan tárgyalt vele. Délután 2 órakor Fejérváry a Burgba hajtatott, ahol a király másfél óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után Fejérváry látogatásokat tett, s fél négy órakor ismét a Burgba hajtatott. Ugyanakkor érkeztek a Burgba Gautsch báró osztrák miniszterelnök és Goluchovszky gróf, közös külügyminiszter. A király elnöklete alatt ezután közös miniszteri tanácskozás folyt le, a melyen Fejérváryn kívül csak Gautsch és Goluchovszky vettek részt. A tanácskozás részleteiről semmi híradás nincsen, s eredményéről csak azt tudhatni, hogy a király fenntartotta a magyar politikai válságban való döntést. Félhivatalos tudósítás szerint Fejérváry kedden ismét Bécsbe utazik, ahol a király kihallgatáson fogadja.

A magyarországi szociáldemokrata-párt kongresszusa.

Harc a választójogért.

Budapest, szept. 11. (Saj. t.)
 A magyarországi szociáldemokrata párt ma tartotta meg Budapesten rendkívüli kongresszusát, melynek egyetlen pontja az általános választói jog és a politikai helyzet volt. A napirendnek Garami Ernő, a „Népszava” felelős szerkesztője volt az előadója, aki az ország pusztulását vázolván, az általános választói jogot tartja a gazdasági

és politikai életünk pangásából egyedül kivezető utnak. Tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha a nemzeti követeléseknek a szociáldemokraták ellenségei volnának, csak a szociáldemokrata párt előbb a polgári s azután a nemzeti jogok statuálását kívánja. Ezután Garami felhív mindenkit, hogy szeptember 15-én legyenek ott a parlament előtt s tüntessenek a választói jogért. Garami után Handler Gyula (Ungvár) indítványozza, hogy szeptember 15-ikére országos sztrájkot mondjanak ki. Kiftel Ferenc és Fein Márton (Pápa) az országos sztrájk mellett foglalnak állást. Vántus Károly (Nagyvárad) pártoló felszólalása után Kardos Jakab a pártvezetőség nevében elvetésre ajánlja a javaslatot s a gyűlés többsége ennek értelmében hozza meg határozatát s így általános sztrájktól most semmiesetre sincs mit tartani. Délután népgyűlés volt a választói jog mellett, melyen Garbai Sándor beszélt.

A liga gyűlése.

Budapest, szept. 11. (Saját tud.)
 A liga ma Budapesten az Arénában meetinget tartott, melyen résztvettek Vészi József és Déry Zoltán képviselők, kik a választói jog híveinek vallották magukat.

A demokraták és az általános választói jog.

Vázsonyi Nagyváradon.

Budapest, szept. 11. (Saj. t.)
 A nagyváradai demokrata kör ma délután az általános választói jog kérdésében nagy gyűlést tartott, a melyre Vázsonyi Vilmosmal az élőkön többen utaztak le Nagyváradra a budapesti demokrata kör tagjai közül, köztük dr. Leitner Adolf és Benedek János országgyűlési képviselők.

A vendégeket az állomásnál dr. Váradi Zsigmond üdvözölte, mit Vázsonyi meleg szavakkal köszönt meg. Azután hosszú kocsisorban indult meg a menet

az *Arany Sas* szállodába, ahol a nagy gyűlés lefolyt.

Elnök közfelkiáltással dr. Váradi Zsigmond lett.

Az első szónok Vázsonyi Vilmos volt, ki a hallgatóság feszült figyelme között mondott nagy hatású beszédet az általános titkos választói jogról, a melynek lelkes hívéül vallotta magát, de a melynek kiküzdése együtt kell hogy végbemenjen a nemzeti követelmények kiküzdésével.

Utána Leitner és Benedek János, a nagyváradai demokrata kör részéről pedig dr. Adorján Emil tartottak beszédet. Gyűlést Váradi Zsigmond zárta be, köszönetet mondva a fővárosi vendégeknek a részvételért.

Este ötszáz teritékű fényes bankett volt, amelyen Nagyvárad társadalmi életének színe-java megjelent.

Az első toasztot Vázsonyi mondotta, újból hangsúlyozva, hogy a koalíció nem követ el árulást, a midőn az általános titkos választói jogot nem kapcsolja ki a nemzeti követelményekből, hanem azokkal együtt akarja megvalósítani.

Az illusztris társaság a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

A kolozsvári nyomdászszakegylet jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, szept. 11.

Minden ízében sikerült ünnepélyt rendeztek tegnap a kolozsvári nyomdászok szakegyesületük 10 éves fennállása alkalmából. Igazán jól esett látnunk azt a nagy buzgalmat és fáradságot, a melyet a rendezőség az ünnep sikere érdekében kifejtett. A nagy számban megjelent közönség bizonyára kedves emlékekkel eltelve gondol vissza azokra a jelenetekre, amikor a munkás szívek egybeforrva, lelküknek minden tüztét felhasználva igyekeztek magas színvonalon álló ünnepélyükkel a közönség érdeklődését felkelteni.

Készséggel nyújtjuk az elismerés palmáját a rék nyomdászainak, akkor, a midőn jubileumi ünnepélyük alkalmából oly közel igyekeztek hozni egymáshoz a munkás szíveket és oly igazán szép sikerrel igyekeztek megismertetni törekvéseiket a közönséggel, mely hivatva van a szak egyesületek bátyafalain minden erejével küzdeni a nép és emberi jogok kivívásáért.

Az ünnepek lefolyásáról különben a következőkben számolunk be:

Már a kora délelőtti órákban sűrű csoportokban kezdett a közönség a Városháza körül csoportosulni és 10 órakor már zsufolásig megtelt a közgyűlési terem nagy, előkelő és disztigált közönséggel. Jelen voltak a többek között: Szvacsina Géza kir. tanácsos pojármester, Vikol Kálmán árvaszéki elnök, Salamon Antal és Nemes Ferenc tanácsosok, dr. Esterházy főjegyző és a városi tisztviselői kar több tagja; a kolozsvári szervezett munkások részéről 8 szervezet képviselőjében 16 küldött, előkelő hölgyközönség és a sajtó képviselői.

Pontban 1/2 11 órakor nyitotta meg lendületes szavak kíséretében *Bálint Ödön* egyleti alelnök a disz-közgyűlést, ezt megelőzőleg azonban a szervezett munkások nyitánya hangzott el emelkedett hangulatban, majd *Gárdos Mariska* szavalta el *Csizmadia Sándor* „Forradalom” című költeményét nagy hatás mellett, melyért bőven kijutott a sűrű éljen és zajos taps. Ezután következett az ünnep legérdekesebb momentuma, az ünnepi beszéd, melyet *Talay Gyula* egyleti elnök tartott meg általános figyelem között. Visszapillantást vetett az egylet 10 éves történelmére, keletkezéséről a mai napig, rámutatott az egyleti élet fontosságára és arra, hogy az egyesületi élet mily erős hatalom azok kezében, kik azzal helyesen élni tudnak. Ügyes szónoklata és őszinte igaz mondásai nem egyszer találkoztak általános helyesséssel. Előadását zajosan megélték. A műsor további pontján *Schwartz József* szavalt el egy alkalmi költeményt hatással, mely után emelkedett szólásra *Klein Jakab*, a szociáldemokrata párt kiküldötte. Üdvözlöt hozott — ugymond — a kolozsvári nyomdászoknak: a szociáldemokrata párt üdvözlötét és ez alkalommal készségesen ra-

Egy több oldalról ismételt óhajtnak kívánunk megfelelni, midőn arra határoztuk el magunkat, hogy a rég bevezetett 6 decis üvegeink mellett egy valamivel kisebb üveget töltünk és hozunk forgalomba. A nagyérdemű közönségnek rendelkezésére áll a 4 1/2 decis palackokban töltött **valódi kőbányai Márciusi sörünk**, melynek kitűnő minősége a legkényesebb izlést is kielégíti.

FIGYELEMI

Naponta friss töltésű valódi kőbányai „MÁRCIUSI SÖR”

1 palack 14 kr. = 28 fillér, 10 palack vételnél 13 kr. = 26 fillér.

Kapható minden fűszer-, csemege- és kiskereskedésben.

Első Magyar Részvény-Sörfőzde Kőbánya főraktára Kolozsvárt

gadja meg az alkalmat arra, hogy azokhoz szóljon, kik a jelenlegi feudális társadalommal harcba szállva, osztiályharcot kell vívjanak a megélhetésért a tőkével. Mi — ugymond — nem ember és ember ellen küzdünk, de küzd a munka a tőke ellen, a proletár a kizsákmányolás ellen. Majd rátér a munkásság községi erősségi fegyvereinek ismertetésére, a mely a szellem fegyvere és emez fegyver mindig sikerrel használható akkor, mikor a vaskalapos rendszer megdöntéséért folyik a küzdelem. Ismerteti a helyzetet, rá mutat a mai társadalom óriási hibáira és tömörülésre szólítja fel hazánk egész munkás népét, hogy szervezkedve, döntő csapást mérhessenek a rossz rendszerre, melynek előbb-utóbb ugyanis porba kell hullania. Elismeréssel adózik a nyomdászok tevékenységéért és kitartásra buzdítva őket, sikort kíván a további küzdelemhez. Beszédét, melyet közben is élénk helyeslésekkel fogadtak, zajosan megéljeneztek.

Felszólaltak még és üdvözlést hoztak a jubiláló egyesületnek: a szabók szakegylete részéről Ferenczy János, a kőfaragók részéről Havady Márton, a cipészek részéről Reisz János, az építőmunkásoktól Orbán János, a festők nevében Morvay Zoltán és a fanyók részéről Valentín István, ki szellemes felszólalásával és a munkásság kezében tartott buzogány mikénti felhasználásával mondtat találó szavakat. Végül az elnök köszönetet mondva a felszólalóknak; a díszközgyűlést, a munkás dalárda „Marseille” forradalmi dala közepette berekesztette.

Este igen szépen látogatott társas összejövetel tartatott a mostori-uti Zajzon-féle vendéglőben, hol a résztvevők száma körülbelül 300 volt, ahol a családiasan összeállított műsor, valamint a szellemes pohárköszöntők csak fokozták a nap jelentőségét.

Mi a magunk részéről is kitaratást és sok sikert kívánunk a jubiláris szakegyületnek, mert meg vagyunk győződve róla, hogy az egészséges szervezet mindig hasznára válik a népek boldogulására.
K y Gy—a.

Rosz utra tért fiatal-ember.

Rejtélyes lopás a New-York szállóban.

Szombaton délután olyan különös körülmények között lopták meg Tauszik Alajost a New York szálló tulajdonosát, hogy annak alig akad párja a bűntények történetében.

Néhány napja ugyanis elegánsan öltözött fiatal ember szállott meg a New Yorkban és egyik legjobb szobát foglalta el. A fiatal ember magaviselete ellen semmi gyanu sem merülhetett föl és a t bitték róla, hogy egyetemi tanulmányok folytatására jött Kolozsvárra. A szállóában Vásárhelyi Józsefnek jelentette be magát.

Szombaton délután Vásárhelyi befogatott a szálloda kocsjába és elhajtatott. A szálloda kocsjába két ló volt fogva és a lovakat Tauszik Alajos régi kocsisa hajtott. A kocszi elrobogott és azóta a szállóba vissza nem tért.

Vendégnek, kocsinak, lovaknak és kocsisnak egyaránt nyoma veszett.

Amint a szállodai személyzetnek feltűnt a kocszi hosszas távollomardása, jelentést tettek a rendőrség-nél, de a rendőrség érthetetlen okokból szombaton este semmit sem tett a tettes kézrekerítéséért és csak vasárnap este tették meg a szükséges lépéseket.

Természetesen most már a nyomozás késő és a tettes kézrekerítése nagy nehézségekbe ütközik. A rendőrség táviratozott a környékbeli falvakba és annyit sikerült megállapítani, hogy a fogatot vasárnap reggel Páncélcseh községben látták, azonban a kocsis már nem volt a bakkon, hanem Vásárhelyi maga hajtotta. Azóta a fogatnak nyoma veszett.

A szállóában azt hiszik, hogy Vásárhelyi a kocsisat valamelyik korcsmában leitatatta és ott hagyta s hogy a kocsis nem mer hazajönni.

A szédelő fiatalemberről megállapították, hogy Vásárhelyi István marosvásárhelyi honvédszázados fia és hogy a napokban egy másik előkelő szállóában ugyancsak furfangos csalást követett el a megtevélyedett fiatalember. Urmánczy marostordamegyei nagybirtokos fiának adta ki magát egy hamisított levél felhasználásával a szálloda tulajdonosát is érzékenyen megkárosította.

HIREK.

— **Nagy tűzvész Bácsban.** Tegnap délután 1 órakor a szomszédos Bács községben Karolya András földmives udvarán tűz ütött ki, mely elhamvasztotta Karolya házán, melléképületein, takarmányán kívül Kovács Péternek telkét. Délután 3 órakor Kolozsvárról Philippi Gyula rendőrbiztos vezetése mellett 3 lovasrendőr, majd Kőrösy tüzoltóparancsnok és Czakó Lajos szakaszparancsnokkal az élén 20 tüzoltó és 8 mentő vonultak ki a tűz színhelyére. A tüzet 7 órára oltották el. A kár meghaladja a 2000 koronát. A tűz oka valószínűleg az volt, hogy a gyerekek égő gyufával az egyik szénakazalt felgyújtották.

— **Majláth püspök bérmantion.** Majláth gróf erdélyi róm. kath. püspök szeptember hóban béрма körutat fog tenni. Az eddigi tervek szerint a püspök szeptember 16 án Turon, 17-én pedig Tordán végzi a bérmálást. Tordáról Gyéresre, majd Sinfalvára, Alsójárára és valószínűleg 24. vagy 25-én

Marosujvárra érkezik. Marosujvárról Felvincre, Torockóra, Harasztosra, Mezőszengyel és Marosludas községekbe megy.

— **Uj iskolaigazgató.** Gróf Majláth Gusztáv püspök a lyceumi r. k. elemi iskola igazgatásával Váradi Albert lyceumi el isk. tanitót bizta meg. Váradi Albertnek a tanügy terén kifejtett munkássága és érdemei teljes garanciát nyújtanak arra, hogy a püspök az iskola igazgatását a legjobb kezébe tette le.

Hová menjünk?
a Jókai-utca 4 sz.

a JÓKAI-KÁVÉHÁZBA!!

Megérkeztek a Carambol-Club kedvenc szórakoztatói

3 UJ STABIL

Mester Tekeasztal — Valódi BRUNSWICK féle

Amerikai Kautsuk mantinellel

Lefkovits I. és Társa cs. és kir. tekeasztal gyárából Budapest.

Naponta dus izletes Buffet; Kávéházi italai a n. é. közönség legmesszebb menő igéryeinek megfelelnek.

a legszolidabb éjjeli szórakozóhely.

Pontos kiszolgálás!

Pártfogásért esd

Heimann Sándor
kávés.

Wesselényi Szálloda

Elite Nyári-Mulató,

Uj tagok. Uj bohózatok.

- 1—3. Zene nyitány. Zongorán előadja: Komáromi Ákos karnagy.
- 4. Jeney Annus fiatal chansonette.
- 5. Bodrogi László grotesk komikus.
- 6. Blau- ch Ella chansonette.
- 7. Komárom Vilmos paraszt humorista.
- 8. Kőrössi Z-ófi brawour énekesnő.
- 9. Szilágyi Elemér nőimitátor.
- 10. Egy mulató bohózat.

10 perc szünet. (Zene.)

- 11. Dory Gizi chansonette.
- 12. Zsoldos Gizella operette énekesnő.
- 13. Bodrogi Rezső szalon humorista.
- 14. Anorássi Franciska olasz és magyar énekesnő.
- 15. Renczy Mariska excentrik-énekesnő. (mint vendég).
- 16. A kolduló barát, vig magánjáték.
- 17. Kaczér Erzsébet jelmez-soubrette (mágnos chansonette.)
- 18. Orosz—lengyel jux duette (Iva nolski.)
- 19. Mulató bohózat.
- 20. Zárinduló.

Váradi Mariska a varieték legjobb és legszebb hangu magyar csalóány. Makkai Margit női bariton, népszimű énekesnő. Grünau Marczi salón humorista. Ujvári Lajos dalkomikus, mint újonnan szerződött tagok.

Kegyes pártfogásért esedezik tisztelettel

Lengyel József Manás József
műv. igazgató. tulajdonos.

Belépő díj 60 fill. Páholyasztal 1 kor. Kezdeté fél 9-kor.

Rónai-Mulató

(Biazini szálloda)

Gerő József, Rónai János,
művezető. tulajdonos.

Ma és mindennap a következő tagok lépnek fel:

Alfonz és Sándor

legkisebb zenebohócok.

Little Piccoló kézegyensúlyozó

Grünau Marczi, Luciella Élice,
komikus. szoubrette.

CARMEN DORA

nemzetközi ének és táncosnő.

UJ! EUGENIA UJ!

a 11 éves táncexcentrique

Petterdy Gyula komikus.

Vitos György

rongszedő, mint festő.

Belépti-díj 1 korona.

Kezdeté 8 órakor. Pontos kiszolgálás

Hölgyeim!!

Ha szépségüket ápolni akarják, tegyenek egy próbát a valódi

IRÉN krém,
puder és szappannal

Hatása meglepő. Ára drb.-ként 1 kor. Kapható Rigó János kereskedésében Kolozsvár, Wesselényi M-utca 54. — **Syrup Orientalis**, a számarhu ut egyetlen gyógyszere, mely minden eddigi készítményt felülmúl s mindaddig minden esetben bevált. Hatása biztos asthmánál, éppen ugy a gégefő és bronchialis-carathus beveny és idült eseteiben is Ára 2 kor. Ez utóbbi **Bordás János** gyógyszerésznél **Jászberény** és gyógytárakban kapható.

Hallatlan olcsó árak.

Megnyilt az

amerikai áruház

Kossuth Lajos-u. 1. sz. Nagy Gábor szálloda alatt.

Az alanti olcsó árak mellett kaphatók:

- Férfi puha és kemény kalapok 1-10
- Fiu kalapok 0-80
- Férfi sapkák 0-28
- Gyerek sapkák különféle alakban 0-45
- Finom gallérok 5 réttü . . . 0-13
- Finom kézelők fehér és színes 0-19
- Különféle férfi ingek . . . 1-15
- Legjobb minőségű alsónadrágok 0-50
- Különböző férfi-, női- és gyermek-harisnyák 0-19
- Legfinomabb fajta nyakkendők 0-20
- Divatós sétapálcák 0-55
- Legfinomabb esőernyők . . 1-50

és sok itt fel nem sorolt árucikkek, a mik az amerikai áruházban legolcsóbban kaphatók.

Hallatlan olcsó árak.

Nagy Jenő

szájpadlás nélküli műfogspecialista

fogműterme

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós utca 6. sz.

(Dr. Goth-ház.)

fogműterem

Elvállalom a fogászat körébe tartozó összes teendőket. Munkáimért felelősséget vállalok úgy jutányosság, valamint tartósság tekintetében. Egész nap a n. é. közönség rendelkezésére állok.

Tisztelettel **NAGY JENŐ,**
szájpadlás nélküli műfogspecialista